

Sygn. akt: I ACa 1119/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kuberska (spr.)
Sędziowie:	SSA Hanna Rojewska SSO del. Barbara Bojakowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w P.**

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 1 lipca 2013r. sygn. akt I C 209/12

- I. **z apelacji powoda zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w ten tylko sposób, że zasądzoną w punkcie 1 kwotę 600 złotych podwyższa do kwoty 3.000 (trzy tysiące) złotych;**
- II. **oddala apelację powoda w pozostałej części i w całości apelację strony pozwanej;**
- III. **nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego poniesionymi przez stronę pozwaną;**
- IV. **przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku na rzecz adwokat **Ż. Ł.**, prowadzącej Kancelarię Adwokacką w P. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 1119/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 1 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie z powództwa R. K. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w P. o zadośćuczynienie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 zł (pkt 1), oddalając powództwo w pozostałej części (pkt 2); przyznał ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Płocku na rzecz adw. Ż. Ł., prowadzącej Kancelarię Adwokacką w P., wynagrodzenie w kwocie 221,40 zł brutto tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu (pkt 3), nie obciążając powoda kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (pkt 4)

(wyrok – k. 194).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynika, że R. K. przebywał w Zakładzie Karnym w P. w okresie od 2 października 2007 r. do 25 czerwca 2009 r. w celi (...), w której okresowo przybywało 7 - 9 osadzonych. W okresie od września 2007 r. do września

2008 r. razem z powodem był zakwaterowany osadzony J. Ś.. Cella liczyła około 20 m² powierzchni. Była wyposażona w łóżka piętrowe, w tym

3 łóżka podwójne i jedno łóżko potrójne. W celi znajdowały się 4 krzesła, 2 stoliki, jedna miska do mycia, jedno wiadro na śmieci, 4 szafki na talerze.

W celi, w której przebywał powód znajdował się kącik sanitarny, odgradzony od pozostałej części ściankami lekkiej konstrukcji do wysokości ok. 2 m. Był obity blachą, wejście było zasłaniane zasłonką. W kąciku sanitarnym znajdowała się toaleta i umywalka. Cella była wyposażona w dwa małe okna. Do celi doprowadzona była bieżąca, zimna woda. Powód miał możliwość używania prywatnego sprzętu, za pomocą którego mógł podgrzać wodę. Powód korzystał raz w tygodniu z ciepłej kąpieli w łaźni ogólnej. Posiłki spożywał na stojąco lub siedząc na łóżku.

Wyposażenie cel mieszkalnych w sprzęt kwaterunkowy było zgodne z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r.

w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003 r., nr 186, poz. 1820). W każdej celi mieszkalnej znajduje się sprzęt w postaci - łóżka, stolika, szafki, taboretu, wieszaka, półki na przybory toaletowe, lustro. Ilość w/w sprzętu jest dostosowana do liczby osadzonych, przebywających w danej celi mieszkalnej. Utrzymywanie higieny osobistej odbywało się stosownie do przepisów porządku wewnętrznego zakładu oraz na podstawie w/w rozporządzenia. Do utrzymania czystości w celi osadzeni otrzymywali pastę do czyszczenia, płyn do dezynfekcji WC, płyn do mycia szyb, płyn do mycia naczyń, a ponadto środki do higieny osobistej w postaci szczoteczki do zębów, nożyków do golenia, mydła, proszku do prania, papieru toaletowego. Kąpiele odbywały się w łaźni ogólnej, gdzie jest zapewniona odpowiednia temperatura wody. Za stan sanitarny i higieniczny celi mieszkalnych odpowiadali sami osadzeni. Ogrzewanie w celach zapewnione jest dzięki podłączeniu do sieci miejskiej i odbywa się przez cały sezon grzewczy. Na terenie zakładu funkcjonuje kotłownia, która służy jedynie do wytwarzania pary technologicznej niezbędnej do prawidłowej pracy kuchni i pralni. W tym celu używa się mieszanki koksowo - węglowej, a więc bezpyłowej. Koks, jako paliwo stałe, jest jednym z najczęstszych paliw. Nie zawiera substancji smolistych i jest odgazowany. Praca kotłowni odbywa się do godziny 15.00. W godzinach nocnych kotłownia nie pracuje. Kotłownia znajduje się dwie kondygnacje poniżej oddziału V, w którym mieściła się cella (...). Komin umiejscowiony jest na dachu pawilonu, z drugiej strony budynku. Piece są w piwnicach kotłowni i one nie stoją w pomieszczeniu przylegającym do ścian, któregośkolwiek budynku. Wszystkie sadze odprowadzane są do komina wentylacyjnego.

W Zakładzie Karnym w P. pomieszczenia są sukcesywnie remontowane, ale z uwagi na brak środków finansowych częstotliwość i zakres tych remontów nie są wystarczające. W celi (...) występowały brudne ściany, z podłogi odpadały drewniane klepki. Generalny remont oddziału, w którym znajduje się ta cella został przeprowadzony na przełomie 2010 - 2011 r. Ponadto w zakładzie dokonywane były bieżące konserwacje i naprawy związane

z eksploatacją budynku i sprzętu, wymieniane były łóżka (w ciągu roku wymienianych jest około 20 - 50 łóżek) i materace (w ciągu roku zakład wymienia 200 - 300 materacy). Wymiany były i są dostosowane do potrzeb osadzonych, niezwłocznie po zgłoszeniu.

Podczas osadzenia powoda w Zakładzie Karnym w P. panowało przeludnienie, które zostało opanowane dopiero w grudniu 2009 r. Pojemność jednostki wynosi około 650 skazanych, a w latach 2007 - 2009 w zakładzie przebywało 800 - 900 skazanych. Z tytułu przeludnienia osadzenie otrzymywali dodatkowe uprawnienia m.in. w ramach odbywania dodatkowego spaceru.

W pozwanej jednostce penitencjarnej odbywają się okresowe wizytacje przeprowadzane przez sędziego penitencjarnego. W trakcie wizytacji przeprowadzonej we wrześniu 2008 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu Zakładu, poza występującym problemem przeludnienia w celach. Podczas przeprowadzanej kontroli skazani mają możliwość bezpośredniej rozmowy z sędzią i przedstawienia mu swoich zastrzeżeń odnośnie warunków bytowych, w jakich przebywają. Powód z takiej możliwości nie korzystał.

Powód miał dostęp do świadczeń medycznych, z których korzystał. Był leczony farmakologicznie z uwagi na stres i bóle głowy.

Powód ma 29 lat. Od 7 lat przebywa w palcówkach penitencjarnych. Koniec kary przypada na dzień 4 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy uznał powództwo za częściowo zasadne.

W uzasadnieniu podkreślił, że w niniejszej sprawie roszczenie o zadośćuczynienie powód wywodził z naruszenia jego dobra osobistego, polegającego na pogwałceniu jego czci, godności i prawa do prywatności poprzez niehumanitarne warunki, w jakich przebywał, odbywając karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w P..

Materiał dowodowy zebrany w sprawie (zeznania powoda i świadka K. G.) wskazał, że powód nie miał spełnionego warunku, związanego z przysługującym mu metrażem w celi mieszkalnej. Odbywał bowiem karę w Zakładzie Karnym w P. w warunkach, w których nie przestrzegano wymogu zagwarantowania osadzonemu minimum 3 m² powierzchni na osobę. Na skutek osadzenia w warunkach „przeludnienia”, powód doświadczał utrudnień w korzystaniu z kąpielni sanitarnego, który musiał dzielić z większą ilością współwięźniów i doznawał utrudnień w spożywaniu posiłków - spożywał je na stojąco lub na łóżku. W takich warunkach brakowało także dostępu do świeżego powietrza. Stłoczenie sporej liczby osób na stosunkowo małej powierzchni dawało poczucie dyskomfortu i niskiej wartości u skazanego.

W tym względzie Sąd Okręgowy uznał, że doszło do naruszenia art. 3 EKPCz i dóbr osobistych powoda na gruncie art. 23 w zw. z art. 24 k.c., wobec czego Skarbowi Państwa można było przypisać odpowiedzialność na zasadzie art. 417 k.c. Zasada odpowiedzialności Skarbu Państwa wynikająca z tego przepisu wymaga wykazania, że działanie pozwanego było niezgodne z prawem, co można było wywieść z okoliczności nieprzestrzegania normy powierzchniowej w celi mieszkalnej nr (...), zajmowanej przez powoda.

W pozostałym zakresie warunków bytowych, zarzuty powoda nie znajdowały potwierdzenia w zebranych dowodach. Powód skupił się przede wszystkim na wykazaniu niedogodności w odbywaniu kary w Zakładzie Karnym w P.. W ocenie Sądu Okręgowego pomimo tego, że wentylacja, czy wygląd celi, na które powód się powoływał, a także ilość dostarczanych środków higienicznych nie spełniały wymagań osadzonych, nie stanowiły o bezprawności w tym zakresie. Normy należnych skazanemu środków higieny, jak również ubrania, obuwia, sprzętu reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych wraz z załącznikami do aktu (Dz.U. Nr 186, poz. 1820). Zgodnie z tym aktem skazany mógł wnioskować

o zwiększenie racji przysługujących mu środków, których przyznanie uzależnione jest od decyzji dyrektora placówki, przy czym na odmowę ich przyznania przysługuje odwołanie do sędziego penitencjarnego.

O niegodziwości warunków, w których powód odbywał karę pozbawienia wolności nie mógł stanowić nieestetyczny wygląd celi (brudne ściany, odrapane tynki), czy kąpoków sanitarnych. Z ustaleń faktycznych sprawy wynikało, że kąpoki sanitarne były oddzielone od reszty celi blaszaną ścianką, a niekiedy kocem przy wejściu. Mimo, że takie rozwiązanie miało charakter prowizoryczny, nie powodowało dyskomfortu skazanych w stopniu większym, aniżeli przy oddzieleniu kąpoka płytą.

Nie znalazł nadto potwierdzenia zarzut powoda o nieprawidłowościach w jego leczeniu, czy konfliktach w zajmowanej przez niego celi, które wykraczałyby poza zwykłe spory i zatargi współmieszkańców, zwłaszcza że odbywanie kary pozbawienia wolności w celi wieloosobowej wiąże się z koniecznością znoszenia obecności innych osób, często reprezentujących różne światopoglądy, mających inne potrzeby oraz inne zainteresowania.

Ze względu na to, że zdarzenia, z którymi powód wiązał powstanie szkody, dotyczyły całego okresu odbywania kary pozbawienia wolności w pozwanej jednostce, tj. od 2 października 2007 r. do 25 czerwca 2009 r., roszczenie powoda uległo przedawnieniu za okres do dnia 2 stycznia 2009 r. Nie budziło bowiem wątpliwości, że o samym fakcie naruszenia jego dobra osobistego powód miał wiedzę na bieżąco podczas pobytu w zakładzie i miał w pełni świadomość, kto za taki stan odpowiada. Nie było przy tym przeszkód, aby powód mógł wystąpić z roszczeniem we wcześniejszym okresie. Powód zaś nie wskazał na żadne wyjątkowe okoliczności, których wystąpienie usprawiedliwiałoby nie uwzględnienie zarzutu przedawnienia.

Sąd Okręgowy uznał w konsekwencji za częściowo zasadne roszczenie powoda o zasądzenie zadośćuczynienia za okres 6 miesięcy od dnia 2 stycznia 2009 r. do dnia 25 czerwca 2009 r., z uwagi na występujące w tym czasie przeludnienie w celi (...). Z tego tytułu na podstawie art. 448 k.c. przyznał mu kwotę 600 zł, licząc 100 zł za jeden miesiąc pobytu w celi. Ustalona kwota zadośćuczynienia stanowiła pewną wartość ekonomiczną, uwzględniała charakter naruszonego dobra i okres, przez jaki powód przebywał w warunkach przeludnienia oraz dolegliwości z tym związane. Żądanie powoda zasądzenia od Skarbu Państwa kwoty zadośćuczynienia w wysokości 80.000 zł było przesadnie wygórowane i pozostawało w sprzeczności z poczuciem powszechnie przyjętej sprawiedliwości społecznej.

Sąd Okręgowy nie obciążył powoda kosztami procesu w części oddalającej powództwo, mając na względzie art. 102 k.p.c., z uwagi na charakter sprawy oraz jego sytuację materialno - bytową. Istotnym dla rozstrzygnięcia w tym zakresie był fakt, że zasądzenie zadośćuczynienia zależało w istocie od uznania sądu i pomimo zgłoszenia wygórowanego roszczenia, samo powództwo, co do istoty, zostało uznane za zasadne

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 202 – 207).

Apelacje od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Powód objął zakresem swej apelacji pkt 2 i 3 wyroku Sądu Okręgowego, zarzucając:

1. popełniony w wyniku naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na dowolnym przyjęciu, że zarzuty powoda co do warunków bytowych nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych za wyjątkiem przeludnienia w celi (...), a także nie uwzględnienie w treści wyroku postawy pozwanego utrudniającego przeprowadzenie w sposób właściwy postępowania dowodowego poprzez odmawianie udzielenia informacji zawnioskowanych przez pełnomocnika powoda, których był wyłącznym dysponentem, nadto pominięcie przez Sąd Okręgowy, że pozwany nie sprostował spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu w zakresie wykazania, że warunki odbywania kary w ZK w P. w okresie objętym powództwem były właściwe w sytuacji, gdy materiał dowodowy sprawy wskazał, że remont oddziału, na którym znajdowała się celi (...), rozpoczął się dopiero na przełomie 2010/2011 roku, a więc po okresie dochodzonym przez powoda niniejszym powództwem;

2. naruszenie art. 442¹ § 1 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez przyjęcie, że roszczenie powoda za okres odbywania kary pomiędzy 2 października 2007 r.

a 2 stycznia 2009 r. uległo przedawnieniu i bezpodstawne przyjęcie przez Sąd

I instancji, że powód od dnia 2 października 2007 r. miał wiedzę o szkodzie

i osobie zobowiązanej do jej naprawienia, nadto nieuwzględnienie, że szkoda powoda miała charakter ciągły poprzez zakwaterowanie powoda w celi numer (...) w okresie od 2 października 2007 r. do 25 czerwca 2009 r. i w tym okresie nie było żadnej przerwy, uzasadniającej potraktowanie zaistniałego naruszenia za jedno z wielu naruszeń, jak również nieuzasadnione przyjęcie, że nie zaistniały przesłanki z art. 5 k.c. w sytuacji, gdy powód przebywał w ZK w P. w szczególnie uciążliwych warunkach bytowych przez 2,5 roku;

3. naruszenie § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu poprzez ustalenie wysokości wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu na podstawie

§ 11 pkt. 25 przywołanego wyżej rozporządzenia w sytuacji, gdy wynagrodzenie pełnomocnika winno zostać obliczone w kwocie 3.600 zł + VAT z uwagi na

fakt wszczęcia procesu w niniejszej sprawie przed dniem nowelizacji tego rozporządzenia, co zgodnie z nowelizacją nakładało na Sąd obowiązek zastosowania stawek wynagrodzenia z urzędu sprzed nowelizacji.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie dalszych 79.400 zł, zasądzenie na rzecz pełnomocnika z urzędu w miejsce dotychczasowego wynagrodzenia kwoty 3.600 zł + VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za zastępstwo procesowe przed Sądem

I instancji, zasądzenie na rzecz pełnomocnika z urzędu wynagrodzenia za postępowanie przed Sądem II instancji według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu

(apelacja powoda – k. 210 – 215).

Pozwany natomiast zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w zakresie pkt. 1 i 4, zarzucając naruszenie:

1. przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. i poczynienie błędnych ustaleń faktycznych poprzez przyjęcie, że powód, wykazał, że

w związku z pobytem w Zakładzie Karnym w P. przebywał w warunkach przeludnienia i że zostało to potwierdzone przede wszystkim zeznaniami świadka K. G. (2);

2. przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. i poczynienie błędnych ustaleń faktycznych poprzez przyjęcie, że powód, wykazał, że

w związku z pobytem w Zakładzie Karnym w P. doznał określonych dolegliwości, naruszenia dóbr osobistych.

3. przepisów prawa materialnego, tj. art. 417 k.c. oraz art. 23 k.c.,

a także art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie

i uznanie, że zostały naruszone dobra osobiste powoda, w wyniku czego została wyrządzona mu krzywda.

Przy tak sformułowanych zarzutach pozwany wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części przez oddalenie powództwa, ewentualnie

o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych

(apelacja pozwanego – k. 217 – 222).

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

(odpowiedź pozwanego na apelację powoda – k. 236 – 238).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok podlega zmianie jedynie w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji powoda w zakresie zasądzonego nim zadośćuczynienia.

Trafnie bowiem powód podniósł, że Sąd Okręgowy w swych ustaleniach faktycznych dopuścił się błędu, wynikłego z pominięcia dowodów, wskazujących na okoliczność nie zapewnienia odpowiednich warunków bytowych, nie tylko w kwestii należytej osadzonemu powierzchni mieszkalnej, ale i odpowiedniej wentylacji. Tym samym uchybił unormowanemu w art. 233 § 1 k.p.c. wymogowi swobodnej oceny dowodów. Zgłaszane w toku postępowania zadymienie celi

nr (...), w której przebywał powód w okresie objętym roszczeniami, znajduje potwierdzenie w zgromadzonym w toku postępowania przed Sądem I instancji materiale dowodowym, a w szczególności w zamieszczonej na karcie 118 akt sprawy kserokopii artykułu prasowego, wskazującego na tego rodzaju dolegliwość, równoznaczną z naruszeniem dóbr osobistych powoda.

Z tego też względu kwota 600 zł, przyznana powodowi tytułem zadośćuczynienia, jawi się jako niewystarczająca do zrekompensowania doznanej przez niego krzywdy, której rozmiar jest większy, aniżeli ten, uznany przez Sąd Okręgowy. Wobec jej udowodnienia w dodatkowym aspekcie zadymienia, roszczenie dochodzone niniejszym pozwem podlegało uwzględnieniu w zakresie kwoty 3.000 zł, tj. dalszych 2.400 zł, uzasadniając dokonaną wyrokiem Sądu Apelacyjnego korektę wysokości dotychczas zasądzonego świadczenia (art. 386 § 1 k.p.c.).

Roszczenie w wyższej kwocie, jako niezasadne w okolicznościach sprawy, podlegało natomiast oddaleniu, podobnie jak apelacja powoda w części, dotyczącej pozostałych przejawów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (zwłaszcza, że na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności, z których wywodził swe roszczenia) oraz dalszych zarzutów (art. 385 k.p.c.).

Powód, kwestionując uznane przez Sąd Okręgowy przedawnienie roszczeń za okres od 2 października 2007 r. a 2 stycznia 2009 r., pomimo dwutorowości argumentacji, godzącej zarówno w samo uwzględnienie zarzutu przedawnienia, jak i nie nadanie mu znamion nadużycia prawa (co pozostaje w wewnętrznej sprzeczności), nie dostarczył podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia także za powyższy okres. Zastosowanie przez Sąd Okręgowy art. 442¹ § 1 k.c. było prawidłowe w stanie faktycznym niniejszej sprawy, zaś powód nie wykazał żadnych szczególnych okoliczności, które stanowiłyby miały uzasadnienie niemożności wystąpienia z roszczeniami przed upływem terminu przedawnienia, by w ich świetle zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia jawił się jako niedopuszczalny (art. 5 k.c.).

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił również apelacji powoda w zakresie odnoszącym się do wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu, nie znajdując podstaw w okolicznościach rozpoznawanej sprawy do zastosowania stawki uzależnionej od wartości przedmiotu sporu.

Apelacja pozwanego, w przeciwieństwie do apelacji powoda, w ogóle nie dostarczyła argumentów, mogących stanowić tło dla oceny prawidłowości zaskarżonego wyroku, poprzez które uzasadniona byłaby jego zmiana. Pozwany ograniczył się w apelacji do samej tylko polemiki z poczynionymi przez Sąd Okręgowy ustaleniami, dotyczącymi warunków panujących w Zakładzie Karnym w P., prowadzących do krzywdy powoda oraz tylko ogólnie wymienionymi przesłankami przypisanej mu odpowiedzialności.

Mając na uwadze, że materiał dowodowy sprawy potwierdził bezprawność zaniechania pozwanego w kwestii zapewnionych powodowi warunków osadzenia (sprawozdanie z wizytacji sędziego penitencjarnego – k. 109 - 117,

kserokopia artykułu prasowego – k. 118), a także okoliczność, że umieszczenie osoby pozbawionej wolności w celi o powierzchni mniejszej niż 3 m² dla jednego osadzonego może stanowić wystarczającą przesłankę naruszenia dóbr osobistych (wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2013 r., III CSK 232/12, Lex nr 1353199), między którymi istnieje adekwatny związek przyczynowy, Sąd Apelacyjny oddalił w całości apelację pozwanego (art. 385 k.p.c.).

Z uwzględnieniem charakteru niniejszej sprawy, a także sytuacji majątkowej i życiowej, Sąd Apelacyjny nie obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego poniesionymi przez stronę pozwaną (art. 102 k.p.c.).

Wynagrodzenie pełnomocnikowi reprezentującemu powoda z urzędu Sąd Apelacyjny przyznał stosownie do § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).